

PROPOSTES I ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES:**1. ABANS DE TREBALLAR AMB ELS MATERIALS:****Activitats:**

Les activitats *Fase d'investigació*, *Arbre genealògic grupal* i *Jornada gastronòmica* proposades per als infants de Cicle Infantil, també són propostes didàctiques a tenir en compte al Cicle Inicial.

1.1. Mural de la prehistòria:

Aquesta activitat és per a relacionar el contingut del llibre *Casa meva és una cova!* I tracta de que els alumnes experimentin i es posin en la pell dels homes i les dones prehistòriques que pintaven frescos a les parets de les seves coves. Després de veure i conèixer alguns dels frescos prehistòrics, com per exemple els d'Ulldecona, o si s'escau les de Les Coves d'Altamira, els alumnes realitzaran una obra d'art. L'objectiu és conèixer com eren aquestes pintures, amb quin objectiu les creaven i amb quins materials. Per a fer-ho, necessitarem diferents materials que trobarem en el nostre entorn més proper, concretament a la cuina i al pati de l'escola. Amb els diferents materials, la intenció és aconseguir pintures naturals. Aquests materials són:

- Colorant alimentari: color taronja
- Pebre vermell: color vermell
- Julivert: color verd
- Cacao: color marró
- Cafè: color marró fosc, quasi negre
- Terra del pati: color marró clar

Una vegada tinguem els materials, els col·locarem per separat en diferents recipients i després els dissoldrem amb aigua, perquè es converteixin en pintures. El colorant, el pebre vermell i el cacao són els materials que es dissolen amb més facilitat. A continuació, els i les alumnes es disposaran a realitzar l'obra d'art en un mural de paper marró de mides suficientment grans perquè hi estiguin còmodes i desenvolupin la creativitat lliurement.

1.2. Nosaltres al mapa:

Aquesta és una activitat¹ per a què els alumnes es situïn en el món. Consisteix en desglossar per capes la seva localització, de més global a més local. Un exemple seria el següent: La Terra – Europa – Espanya – Catalunya – Barcelona – Garraf – Vilanova i la Geltrú – Barri de La Geltrú – Carrer del Tigre nº 24 2n pis. Es tracta que retallin tantes cartolines com localitzacions desglossades tenen, en aquest cas serien 9. A l'interior de cadascuna d'aquestes cartolines, que es van retallant cada vegada més petites conforme s'aproximen a la localització més propera, hi introduiran una foto/dibuix de la localització en qüestió. Per exemple, a la primera cartolina, hi dibuixarien o pintarien un mapa del món, tot senyalant amb una etiqueta: La Terra. A la segona cartolina, dibuixarien o pintarien el mapa d'Europa, i ho senyalitzarien amb una etiqueta també. I així successivament fins arribar a l'última plana, la de casa seva, que podrien introduir-hi una fotografia o bé de casa seva, o bé de la seva família. Aquesta activitat també es pot acompanyar amb l'aplicació del [Google Earth](#), perquè l'alumnat es faci una idea del recorregut global → local.

Per a fer-vos una idea, podeu visitar el següent [enllaç](#) on es documenta aquesta activitat amb fotografies perquè quedi més clar i en pugueu observar un exemple de realització pràctica.

1.3. Crear fòssils amb pasta de sal:

Aquesta **manualitat**² és molt fàcil i divertida. Es tracta de crear fòssils prehistòrics amb pasta de sal. Primer de tot, cal conèixer la recepta per a crear la pasta de sal. Necessitem:

- 2 tasses de farina
- 1 tassa de sal fina
- Aigua
- Un bol per a barrejar la massa

Recepta seguint pas per pas:

- Afegir la farina al bol
- Barrejarem la farina amb la sal i ho remourem una mica

¹ **Autoria:** En busca del quirquincho. **Llicència:** Creative Common. Reconeixement i compartir igual. **Font:** <https://desdemicordilleradelosandes.wordpress.com/nosotros/>

² **Autoria:** Mar & Vi. **Llicència:** (c) 2015 manualidadesinfantiles.org. Manualidades publicadas bajo la autorización de sus respectivos autores. **Font:** <http://www.manualidadesinfantiles.org/fosiles-de-masa-de-sal>

- Afegirem l'aigua poc a poc, removent els aliments, primer amb una cullera i després amb les mans amassarem la pasta
- En el cas que es volgués fer una pasta de sal de colors, cal que s'afegeixi una mica de colorant alimentari a l'aigua abans de barrejar-la amb la farina.

Els materials que necessitem per a realitzar el taller són els següents:

- La pasta de sal
- Dinosauris, insectes i altres animals de plàstic, així com fulles d'arbres, petxines, etc.
- Pintures acríliques i pinzells
- Paper de forn

Realització del taller pas per pas:

- Estirem la massa amb les mans formant peces de forma irregular. Agafem l'objecte de plàstic i el pressionem sobre la massa perquè n'agafi la forma
- Hem de pensar que cada objecte és diferent, i que per tant val la pena fer proves per a veure de quina manera hem de col·locar-lo perquè deixi millor la petjada.
- Per a sacar les peces, les posem al forn
- Si es vol, quan el fòssil estigui sec, es poden ressaltar els relleus passant un pinzell dur amb un color marró fosc, per a simular les ombres o el pas del temps

Per a veure millor aquest taller, podeu consultar el següent [enllaç](#) on s'explica detalladament.

2. PROPOSTES DIDÀCTIQUES DELS MATERIALS DE LA MALETA:

Llibres:

2.1. Los niños del mundo:

Per a la realització d'aquesta unitat didàctica proposem un seguit d'activitats que giren entorn la lectura i sobretot la visualització de les diferents imatges que proporciona el llibre. Així doncs es treballaran algunes de les temàtiques que les imatges inspiren:

Amb l'ajut d'un mapamundi, o bé utilitzant el [Google Maps](#) i projectant la imatge en la PDI, l'alumnat ha de situar en un altre mapa els països que apareixen a la lectura, o bé uns quants, i pintar-los en diferents colors segons a quin continent pertanyen. Com a alternativa a que els

alumnes pintin els països que apareixen a la lectura, també podem utilitzar les eines d'edició del PDI per grups: mentre un grup selecciona alguns dels països, els altres va pintant i editant els que anteriorment ja ha trobat.

Amb el mateix mapa, agafant l'últim dibuix del *Dossier de dibuixos interculturals* d'aquesta mateixa maleta, que s'anomena *Nens i nenes del món 2*, es tracta que els alumnes pintin i col·loquin els ninos al lloc corresponent del mapa. També es poden utilitzar diferents tècniques, com ara el collage.

A nivell grupal poden escollir una imatge d'un país i treballar-la a fons. Per exemple, si escollissin la imatge de Sibèria, algunes de les preguntes guia per a orientar i encuriosir a l'alumnat podrien ser: *Quins animals apareixen en la imatge? Creieu que aquest noi va a l'escola? Per què? Quin camí ha de recórrer per arribar a l'escola? Què deu fer aquest nen durant el dia? I vosaltres, què feu?* Pot ser interessant relacionar aquestes preguntes amb els elements estructurals del país: el clima, la població, l'economia... Després, es podria realitzar un mural amb les informacions més rellevants del país en qüestió. Per a la realització d'aquesta activitat pot ser interessant la visualització d'algun dels cinc capítols del programa [Els camins més perillosos per anar a l'escola](http://www.ccma.cat/tv3/camins-perillosos-escola/programa/) de TV3³.

2.2. Mares del món:

Comparar la primera fotografia que apareix al llibre amb la resta, ja es considera un exercici que pot donar molt de sí. Proposem que cada alumne porti una fotografia del seu naixement i/o dels seus primers dies de vida, i que realitzi una fitxa amb la informació: pes, alçada, hospital de naixement, tipus de naixement (natural o no), quanta estona va durar aquest, i altres informacions que poden servir per fer una comparativa de la situació de moltes mares i fills/es en altres països del món, com per exemple quin va ser el procés d'alletament, què significa ser mare en cadascuna de les fotografies, té el mateix significat (culturalment parlant)? Per a fer el treball més visual, l'alumnat pot realitzar un mural amb les fotografies i la informació recopilada.

³ **Autoria:** Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals. **Llicència:** © Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, SA. **Font:** <http://www.ccma.cat/tv3/camins-perillosos-escola/programa/>

2.3. La prehistòria JOC DOC:

Per aprofundir una mica més en la lectura i manipulació d'aquest llibre, proposem les següents preguntes:

- Com creus que era la vida sense foc?
- Nosaltres ara mateix podríem viure sense foc? Com seria la nostra vida?
- Creus que hi ha gent al món que no té llum/escalfor?
- Quines creieu que són les millors que el foc va portar a la vida de les persones a l'època de la prehistòria?

A més, en el següent [enllaç](#)⁴ es troben un seguit de passatems interactius de la prehistòria.

Cançoners:

2.4. Cançoner intercultural – Cançons d'arreu del món:

Aquest és un material d'ampliació, i consta d'un total de 10 cançons, que per a treballar-les amb els infants proposem la següent metodologia: farem “un viatge” al país de procedència o continent de la cançó. Amb l'ajut d'una bola del món/mapa mundi/[Google Earth](#), s'indicarà als infants el destí del viatge. Una vegada situats, s'explicaran els principals trets característics del país en concret, com per exemple quina és la seva història, quina o quines religions practiquen, com és el seu clima, la política... També com vesteixen, quins instruments tenen, quins animals hi viuen, quin temps hi fa, quins passatges hi predominen, què s'hi menja... Seguidament s'introduirà la cançó i es treballaran alguns aspectes musicals com el ritme, la pulsació, la intensitat, la lletra i la comprensió d'aquesta, i la dansa, d'una manera lúdica.

Cada cançó està acompanyada de la partitura, la lletra, la traducció i la transcripció fonètica, si s'escau. A més, l'última cançó té una petita unitat didàctica per aprofundir en la seva temàtica. Trobareu aquest material recollit en un document situat a la carpeta d'*Altres Materials*. Les cançons les trobareu al CD anomenat *Cançoner Intercultural, Cançons d'arreu del món*⁵, i les

⁴ **Autoria:** Junta de Castilla y León. **Llicència:** © 2014 aulaPlaneta. **Font:** http://www.educa.jcyl.es/educacyl/cm/gallery/Recursos%20Infinity/juegos_jcyl/pasatiempos_prehistoria/index_subhome1.htm

⁵ **Autoria:** Olga González. **Llicència:** Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual CC BY-NC-SA.

lletres en el cançoner imprès les trobareu dins la maleta. Virtualment el trobareu a la carpeta d'*Altres Materials*.

2.5. Cançoner Karibu:

Aquest és un material d'ampliació que recull de cançons per a tots els cicles, des d'Infantil fins a Superior. En la primera part del cançoner es recullen les peces extretes de [l'Espectacle d'animació infantil Karibu](#)⁶, de Carles Cuberes. Trobareu aquest material a la carpeta d'*Altres Materials*, i allà mateix s'hi troben els enllaços de les cançons proposades. Físicament, trobareu aquest material imprès a la maleta, i de manera virtual el trobareu a la carpeta d'*Altres Materials*.

Dossier de dibuixos:

2.6. Dossier de dibuixos interculturals:

Aquest dossier intercultural⁷ consta d'un total de 10 dibuixos de situacions, personatges, costums, balls i danses de diferents parts del món. Amb aquests materials, es busca complementar les lectures, les cançons i les fitxes, per a què els alumnes de manera lliure puguin representar i pintar les diferents situacions. Trobareu aquest material imprès a la maleta, i també el trobareu de manera virtual a la carpeta d'*Altres Materials*.

3. MATERIALS COMPLEMENTARIS INTERESSANTS:

Curtmetratges:

3.1. *Por cuatro esquinitas de nada*:

[Aquest curt](#)⁸ tracta de la diversitat, de l'acceptació, de la superació i també de l'autoestima. Com el curt anterior, no està estrictament relacionat amb cap dels llibres proposats a la bibliografia, però sí amb la temàtica general de la maleta. Convida a la reflexió d'una manera molt subtil. L'autor, Jérôme Ruillier ens brinda una simple i preciosa metàfora sobre com haurien de realitzar-se els canvis necessaris per a la inclusió dels que són diferents en la nostra

⁶ **Autoria:** Carles Cuberes. **Llicència:** © 2015 Carles Cuberes **Font:** http://www.alternativa3.com/xarxaescoles/j/wp-content/files_mf/karibu24.pdf

⁷ **Autoria:** Varis

⁸ **Autoria:** Mayte Calavia. **Llicència:** Llicència estàndard de YouTube. **Font:** https://www.youtube.com/watch?v=DBjka_zQBdQ.

societat. Així els infants poden reflexionar sobre situacions del dia a dia en què considerin que no s'hi està donant un procés inclusiu.

3.2. El viatge de Saïd:

Aquest és un [curtmetratge](#)⁹ molt reflexiu que explica la història de Saïd, un nen marroquí que s'endinsa al mar en busca d'una vida millor. Al arribar a la península però, res és tan bonic com semblava. Es recomana la seva visualització per a infants a partir dels 6 anys i es pot relacionar aquest curtmetratge amb la lectura dels llibres *Jo també soc immigrant* i *Búxara: Jo sóc del Marroc*. Aquest és un material per a treballar l'empatia i posar-se a la pell d'una persona que arriba de nou a un país amb una cultura diferent, lluny de casa seva, i que no és del tot acceptat en un primer moment. Aquest curtmetratge és de l'autor Coke Rioboó.

Pel·lícules:

3.3. Camí a l'escola:

Aquesta pel·lícula tracta sobre l'heroïcitat de quatre infants de diferents països: en Samuel de la Índia, el Carlitos d'Argentina, el Jackson de Kènia i la Zahira de Marroc. Quatre grans històries sobre les adversitats que diàriament s'han d'afrontar per arribar a l'escola i que seran de gran ajuda per a conèixer altres maneres de viure d'arreu del món. Es recomana la seva visualització per a infants a partir de sis anys. L'objectiu de la visualització d'aquesta pel·lícula és que l'alumnat reflexioni sobre el que té i potser no valora suficient. Hi ha països que viatgen més de dues hores per arribar a l'escola, en canvi nosaltres tenim la sort d'aprendre cada dia i al costat de casa. L'autor d'aquesta pel·lícula és de Pascal Plisson.

3.4. Kirikú i la Bruixa:

Aquesta pel·lícula està basada en un conte popular africà, que explica la increïble aventura de Kirikú, un nen molt especial que s'enfronta a la bruixa Karaba fugint de la violència i utilitzant el seu enginy amb l'objectiu de derrotar la maledicció que la bruixa ha tirat en contra el seu poble. Es recomana la seva visualització per a infants a partir de sis anys. Aquesta és una pel·lícula pensada perquè l'alumnat la gaudeixi i si s'escau, es pot relacionar amb la lectura del

⁹ **Autoria:** Matiaz. **Llicència:** Licència de YouTube estàndar. **Font:** <https://www.youtube.com/watch?v=7z1xF6N6538>

llibre *Niños del mundo; Mares del món, o Yo vivo aquí*. Evidentment es relacionarà amb les fotografies d'Àfrica. Aquesta pel·lícula és de Michel Ocelot.

Fitxes concretes:

3.5. Per aprendre més sobre El Perú:

Aquesta és una petita unitat didàctica sobre Perú i les seves curiositats, tradicions, terreny, costums, menjar... I ens pot servir per ampliar coneixements i informació a partir d'alguna de les fotografies dels llibres *Yo vivo aquí, Mares del món* i *Niños del mundo*. El material¹⁰ l'hem extret del [blog Multicultural Kid Blogs](#).

Blogs interessants:

3.6. Escola Vedruna Àngels, Caixa de la Pau:

Aquest material és totalment addicional i no pretén ser estrictament relacionat amb cap llibre, sinó que està pensat per a descobrir materials i coneixements sobre la cultura de la pau, i si s'escau es podria relacionar amb el contingut fotogràfic dels llibres *Mares del món, Yo vivo aquí* i *Niños del mundo*, tres materials que ofereixen fotografies d'arreu del món i en moltes ocasions en lloc que han estat o estan en guerra. En aquest [blog](#)¹¹ trobareu diferents propostes de llibres per educar en la pau des de diferents punts de vista: mares i pares, mestres de l'escola, amics i amigues... En aquesta proposta, hi apareix la sinopsis, les coses a treballar i l'edat a la qual va adreçat cadascun dels llibres proposats.

¹⁰ **Autoria:** Elisabeth Alvarado. **Llicència:** ©2015 Elisabeth Alvarado. **Font:** http://multiculturalkidblogs.com/wp-content/uploads/2015/10/Mi-Libro-de-Per%C3%BA_esp%C3%B1ol.pdf

¹¹ **Autoria:** Escola àngels Vedruna. **Llicència:** © Fundació Privada Educativa Vedruna - Tots els drets reservats **Font:** <http://unboscdellibres.blogspot.com.es/p/caixa-de-la-pau.html>

Guia il·lustrada:**3.7. Diferentes:**

Aquesta és una [guia il·lustrada de la Fundació Adecco](#)¹² sobre diversitat i discapacitat que consta de dues parts i està dirigida als infants d'entre 4 i 8 anys. És un material addicional que es pot utilitzar en el cas que el professorat ho trobi oportú per la tipologia d'alumnat que es troba a l'aula i per les seves necessitats educatives concretes.

- L'enllaç de la Guia 1 és el següent:

http://www.fundacionadecco.es/_data/SalaPrensa/Estudios/pdf/272.pdf

- L'enllaç de la guia 2 és el següent:

http://www.fundacionadecco.es/_data/SalaPrensa/Estudios/pdf/273.pdf

¹² **Autoria:** Fundación Adecco. **Llicència:** © 2008 Adecco. **Font:**
http://www.fundacionadecco.es/SalaPrensa/PublicacionesEstudioCasos.aspx?Est_Id=163